

Ο ΒΑΚΧΟΣ ΖΕΙ ΚΑΙ ΒΑΣΙΛΕΥΕΙ ΣΤΟ ΠΡΟΣΩΠΟ ΤΟΥ ΕΩΣΦΟΡΟΥ!

(Μια διαφορετική προσέγγιση των καρναβαλικών αθλοτήτων)

ΛΑΜΠΡΟΥ Κ. ΣΚΟΝΤΖΟΥ Θεολόγου - Καθηγητού

Εισήλθαμε για μια ακόμη φορά, με τη χάρη του Θεού, στο άγιο Τριώδιο, στην ιερότερη εορτολογική περίοδο της Εκκλησίας μας, κατά την οποία μπορούμε να συνειδητοποιήσουμε την πνευματική μας υστέρηση, να βιώσουμε την σωτήρια κλήση μας για μετάνοια και νίψη και να κάνουμε τον προσωπικό μας αγώνα για την πνευματική μας αναγέννηση. Η κατανυκτική περίοδος του Τριωδίου είναι ένα νοητό στάδιο πνευματικού αγώνα στο οποίο καλείται κάθε πιστός να τρέξει τον καλό αγώνα των αρετών, να αποβάλλει κάθε παρείσακτο αμαρτωλό στοιχείο από τον εαυτό του, το οποίο υπάρχει ως θανατηφόρος ιός, που δηλητηριάζει τον άνθρωπο και τον οδηγεί αργά, αλλά σταθερά, στον πνευματικό θάνατο. Μόνο έτσι θα αξιωθούμε να προσκυνήσουμε πνευματικά καθαροί το θείο Πάθος του Λυτρωτή μας Χριστού και να εορτάσουμε με αγαλλίαση τη λαμπροφόρο Ανάστασή Του.

Η αγία μας Εκκλησία καθόρισε κλιμακωτούς τρόπους καθάρσεως και ασκήσεως των πιστών, αρχίζοντας από τη συνειδητοποίηση της τραγικής καταστάσεως που προκάλεσε η αμαρτία στον κόσμο. Καταδεικνύει με θαυμαστή ακρίβεια την παρεκτροπή του ανθρώπου από τη θεοδημιούργητη φύση του και την υποβίβασή του σε ζωώδεις καταστάσεις με την κυριαρχία των ενστικτωδών παρορμήσεων. Το «κατά φύσιν ζην» του αρχαίου ειδωλολατρικού κόσμου δεν ήταν τίποτε άλλο από την κτηνώδη ζωή του ξεπεσμένου πνευματικά ανθρώπου. Κύρια μέριμνα της Εκκλησίας μας είναι να μας ανασύρει κατά την περίοδο αυτή από τη λασπώδη τάφρο της αμαρτίας και την αγελαία κατάσταση και να μας αποκαταστήσει στην προ της πτώσεως θεοειδή κατάστασής μας.

Όμως αλίμονο! Ο κόσμος της πτώσεως, της αμαρτίας και της φθοράς ανθίσταται σθεναρά σε μια τέτοια αλλαγή. Ο διάβολος που κινεί τα νήματα του κακού και της αμαρτίας εγείρει ισχυρότατες αντιδράσεις, ώστε να ματαιωθεί η πνευματική αποκατάσταση και η εν Χριστώ μεταμόρφωση των ανθρώπων. Τι άγιες ημέρες των πρώτων εβδομάδων του Τριωδίου, με τα επί γης όργανά του, οργανώνει τα αίσχιστα καρναβαλικά δρώμενα, τα οποία έχουν σαφέστατα χαρακτήρα έκρηξης των πιο ταπεινών ανθρωπίνων παρορμήσεων. Τη χρονική περίοδο που η Εκκλησία μας καλεί τα

ανθρώπινα πρόσωπα να αποβάλλουν την κτηνώδη κατάντια τους, ο διάβολος επιχειρεί να τα αποκτηνώσει περισσότερο με τα άθλια καρναβαλικά δρώμενα!

Στον παγανισμό η αμαρτία και κάθε ηθική εκτροπή ήταν συνδεδεμένα με την ειδωλολατρική θρησκευτική πίστη. Σε όλα τα ειδωλολατρικά θρησκευόμενα υπήρχαν «θεότητες» - προστάτες των ανθρωπίνων παθών, όπως της εκδίκησης, του μίσους, του φόνου, της απάτης, του ψεύδους, της κλοπής, της ατιμίας, της πορνείας, της μοιχείας, της αχαλίνωτης ερωτικής λαγνείας, των σεξουαλικών διαστροφών, των οργίων, της μέθης, της κραιπάλης, κλπ. Στην αρχαία Ελλάδα, όλοι τους σχεδόν οι «θεοί» αντιπροσώπευαν ανθρώπινα πάθη. Όμως αφότου «ήρθε» στην Ελλάδα τον 8^ο π.Χ. αιώνα ο φρυγικός αγροτικός «θεός» της γονιμότητας και των οργίων Σαβάζιος, μέσω της Θράκης, ο οποίος μετονομάστηκε Διόνυσος ή Βάκχος, συμπεριέλαβε στο πρόσωπό του την προστασία όλων των ανθρωπίνων παθών! Δεν θα ασχοληθούμε με τα φοβερά εγκλήματα και τη βία η οποία άγγιξε τα όρια της γενοκτονίας, που άσκησαν οι λατρευτές του προκειμένου να επιβάλουν τη λατρεία του στον ελλαδικό χώρο, και που μια μικρή γέυση παίρνουμε από το δράμα του Ευριπίδη «Βάκχες». Ούτε θα ασχοληθούμε με το ακραίο μυστικιστικό κίνημα του «ορφισμού» που ξεπήδησε μέσα από τη διονυσιακή λατρεία και που βύθισε την Ελλάδα σε απερίγραπτη κατάσταση δεισιδαιμονίας. Θα σταθούμε σε αυτή καθ' εαυτή τη διονυσιακή λατρεία, της οποίας βασικός χαρακτήρας και κύριο στοιχείο ήταν τα ακατονόμαστα όργια, ο χυδαίος ερωτισμός, οι πάσης φύσεως ηθικές παρεκτροπές, η παθολογική έκσταση μέχρι του σημείου της ωμοφαγίας ζωντανών ζώων ή και ανθρώπων! Σύμφωνα με τους ειδικούς το διονυσιακό πνεύμα ήρθε, επιβλήθηκε και εκτόπισε το απολλώνιο πνεύμα, δηλαδή το μέτρο και τη νηφαλιότητα. Δεν είναι τυχαίο ότι η διονυσιακή λατρεία επιβλήθηκε από απολυταρχικά καθεστώτα, όπως εκείνο των Πεισιστρατιδών τον 6^ο π.Χ. αιώνα στην Αθήνα, ως στροφή των λαϊκών μαζών στον ηδονισμό, τις ηθικές ελευθεριότητες και τη μέθη, προκειμένου να μη διαμαρτύρονται για την πολιτική καταπίεση!

Οι αμόρφωτες και δεισιδαίμονες μάζες συμμετείχαν με πάθος σε αυτές τις αισχρές εορτές, διότι οι ιθύνοντες προνόησαν να προσδώσουν σε αυτές αφάνταστη ελευθερία ακόμη και στα πιο ταπεινά ορμέμφυτα των θρησκευτών. Μοιχοί, πόρνοι, ομοφυλόφιλοι

και κάθε λογής ανώμαλοι, κρυμμένοι πίσω από τα ειδεχθή προσώπεια, μπορούσαν να ικανοποιήσουν τα αισχρά πάθη τους «νόμιμα», εκτελώντας τα θρησκευτικά τους καθήκοντα! Το χειρότερο απ' όλα είναι ότι αναγκάζονταν με το ζόρι οι γυναίκες που ήταν κλεισμένες στους γυναικωνίτες να βγαίνουν τις ημέρες των «εορτών» στους θορυβώδεις δρόμους και να παίρνουν μέρος στις τελετές, υποκύπτοντας στις βρωμερές ορέξεις του κάθε ανώμαλου και αισχρού άνδρα θρησκευτή, ως δήθεν υποταγή στο θέλημα του Διόνυσου! Η σεξουαλική κακοποίησή τους θεωρούνταν θρησκευτική πράξη λατρείας προς το «θεό»!

Η βωμολοχίες, οι άσεμνες χειρονομίες, οι περιφορές των φαλλών, δηλαδή τεραστίων ομοιωμάτων του ανδρικού οργάνου, οι ξέφρενοι οργιαστικοί χοροί, η οινοποσία μέχρι και αυτού ακόμη του θανάτου, οι υστερικές κραυγές, οι ειδεχθείς μεταμφιέσεις, ο δαιμονικός θόρυβος και η εκκωφαντική μουσική, των αυλών και των τυμπάνων συνέθεταν ένα νοσηρό μυστικιστικό κλίμα. Ήταν μια ανοικτή τεράστια μαγική τελετουργία για να ξορκιστούν οι κακές δαιμονικές δυνάμεις.

Βεβαίως υπήρχαν και χειρότερα. Γυναίκες- λάτρισσες του Βάκχου, οι διαβόητες μαινάδες, καταλαμβάνονταν από φοβερή μανία, έπεφταν σε ανείπωτη έκσταση, έφευγαν από τα σπίτια τους και περιπλανιόνταν στις ερημιές τις νύχτες ουρλιάζοντας σαν άγρια θηρία. Αν τύχαινε και έβρισκαν μπροστά τους κάποιο ζώο το ξέσκιζαν και έτρωγαν τις σάρκες του ωμές. Σε πολλές περιπτώσεις κατακρεουργούσαν ανθρώπους και τους έτρωγαν, όπως συνέβη με τον Πενθέα στον Κιθαιρώνα, που τον κατακρεούργησε η ίδια η μητέρα του Αγαυή, μαζί με τις αδερφές του! Σε άλλες περιπτώσεις μητέρες μέσα στη διονυσιακή παραζάλη τους κατακρεουργούσαν τα παιδιά τους και τα έτρωγαν, όπως οι κόρες του Μινύα στη Βοιωτία!

Δεν είναι λίγες οι φωνές διαμαρτυρίας από φωτισμένα μυαλά της αρχαιότητας κατά των εμετικών διονυσιακών εορτών, με πρώτο τον προσωκρατικό φιλόσοφο Ηράκλειτο τον Εφέσιο (570-489), ο οποίος απειλούσε όσους έπρατταν τέτοιες φρικαλεότητες και ασχήμιες και λάβαιναν μέρος στα απαίσια «**ιερά όργια**» και στους αισχρούς και γελοίους βακχισμούς (Ηρακλ. απ.90). Ο μεγάλος φιλόσοφος έσειε το πυρ της θείας τιμωρίας κατά όλων των «**νυκτοπόλων, μάγων, βακχών, ληνών, μυστών**» (Κλημ.Αλεξ.Προτρεπτ.22,16-24). Χωρίς καμιά αμφιβολία, «**Ο διονυσιακός μυστικισμός δίδασκε την**

μέγιστη περιφρόνηση προς το ανθρώπινο λογικό» (P. Decharme Μυθολογία της αρχαίας Ελλάδος, μετ. Α. Καραλή, τομ.2,σελ.533) και γι' αυτό βρήκε αντίπαλους τους αρχαίους σοφούς, σε αντίθεση με τον χύδην όχλο του οποίου υποτιμούσε το λογικό και του θώπευε τα ζώωδη πάθη!

Αυτά γινόνταν στην προχριστιανική εποχή. Όμως και στους μετά το Χριστό χρόνους οι ασχήμιες αυτές δεν έπαψαν ποτέ να υπάρχουν, ως απόδειξη ότι ο διάβολος είναι ακόμη παρών στην ανθρώπινη ιστορία! Οι κατ' όνομα χριστιανοί συνεχίζουν να λατρεύουν τον απαίσιο «θεό» των ανθρωπίνων παθών Βάκχο, με τα καρναβάλια, που δεν είναι τίποτε άλλο από σύγχρονες διονυσιακές εορτές. Σε πολλές περιπτώσεις μάλιστα τείνουν να ξεπεράσουν τις αθλιότητες της αρχαιότητας, όπως είναι το εμετικό καρναβάλι του Τιρνάβου, όπου θλιβερές γυναίκες ασπάζονται με «κατάνυξη» τους τεράστιους «φαλλούς», ξεδιάντροπα, μπροστά στις τηλεοπτικές κάμερες!

Φρόντισε ο διάβολος, ως άλλος Βάκχος, με τα επί γης όργανά του να γίνονται τα αίσχιστα αυτά δρώμενα κατά την περίοδο του Τριωδίου. Αυτό δεν είναι τυχαίο. Επιχειρεί μέσω αυτών να αποσπάσει τους ανθρώπους από το πνευματικό και νηπτικό προσκλητήριο της Εκκλησίας για ψυχοσωματική κάθαρση. Ύστερα από μια κραιπάλη περίπου τεσσάρων εβδομάδων είναι δύσκολο έως αδύνατο να επέλθει κατάνυξη, ηρεμία, περισυλλογή και διάθεση για μετάνοια στις ψυχές όσων έλαβαν μέρος στα διονυσιακά δρώμενα. Η ισορροπία μεταξύ αμαρτίας και καθάρσεως είναι λεπτότατη και δε χωράει πειραματισμούς. Η αμαρτία πωρώνει επικίνδυνα τον άνθρωπο, τον αιχμαλωτίζει με τα πάθη, ώστε να μην μπορεί να απαλλαχτεί από αυτά. Φυσικά τα καρναβάλια αυτόν ακριβώς το σκοπό εξυπηρετούν.

Παρατηρείται το φαινόμενο πως, παρ' όλες τις επισημάνσεις της Εκκλησίας μας, πολλοί χλιαροί χριστιανοί να παίρνουν μέρος στις καρναβαλικές εκδηλώσεις. Οφείλουμε να τους κάνουμε γνωστό πως αυτό αποτελεί σοβαρό ατόπημα, διότι όπως προαναφέραμε τα καρναβαλικά δρώμενα είναι ουσιαστικά θρησκευτική λατρεία στους παγανιστικούς «θεούς» των παθών και εν τέλει αποτελούν λατρεία στο ίδιο το σατανά, αφού **«πάντες οι θεοί των εθνών (είναι) δαιμόνια»** (Ψαλμ.95,5). Αυτό σημαίνει πως η θέση αυτών των ανθρώπων στην Εκκλησία γίνεται προβληματική, διότι **«ουδείς**

δύναται δυσί κυρίοις δουλεύειν, ή γαρ τον ένα μισήσει και τον έτερον αγαπήσει, ή ενός ανθέξεται και του ετέρου καταφρονήσει. Ου δύνασθε Θεώ δουλεύειν και μαμωνά» (Ματθ.6,24). Δε μπορούμε να ισχυριζόμαστε ότι λατρεύουμε το Θεό και ταυτόχρονα να αποδίδουμε λατρεία στους δαιμονικούς θεούς. Οι καρναβαλικές συνεστιάσεις έχουν ασφαλώς το χαρακτήρα της βρώσεως ειδωλόθυτων της αρχαίας ειδωλολατρικής θρησκείας, για τις οποίες ο απόστολος Παύλος παραγγέλλει στους χριστιανούς να απέχουν ολότελα από αυτές. Τις χαρακτηρίζει ως τράπεζες δαιμονίων, τονίζοντας με έμφαση ότι, **«ου θέλω υμάς κοινωνούς των δαιμονίων γίνεσθαι»** (Α΄Κορ.10,20). Επίσης ο 62^{ος} κανόνας της ΣΤ΄ Οικουμενικής Συνόδου θέτει εκτός της Εκκλησίας όσους μετέχουν σε μεταμφιέσεις και οργιαστικά καρναβαλικά όργια! Με άλλα λόγια: δε μπορεί χριστιανός να μετέχει στις αισχρές καρναβαλικές φιέστες!

Καλούμαστε λοιπόν ως συνειδητοί πιστοί της Εκκλησίας μας, αυτή την ιερή περίοδο, να εντάξουμε στον προσωπικό μας αγώνα και την αντίστασή μας κατά των αισχροτήτων της νεοδιονυσιακής λατρείας. Να αντιτάξουμε στις καρναβαλικές ασχήμιες και αισχροτήτες την προσευχή, την κάθαρση, τη σοβαρότητα, την καλλιέργεια των ηθικών αξιών και πάνω απ' όλα να διατρανώσουμε την πίστη μας στον μόνο αληθινό Τριαδικό Θεό. Να κάνουμε γνωστό σε όλο τον κόσμο πως τα επαίσχυντα καρναβαλικά δρώμενα εντάσσονται στο γενικότερο σχέδιο των σκοτεινών δυνάμεων να θέσουν στο περιθώριο την Εκκλησία του Χριστού και να οδηγήσουν τους ανθρώπους σε μια σύγχρονη τερατώδη ειδωλολατρία, που οικοδομείται στα απόκρυφα άντρα της **«Νέας Εποχής του Υδροχόου»**. Να καταγγείλουμε με παρρησία τη δαιμονική προσπάθεια των επί γης υπηρετών του Εωσφόρου να λατρευτεί ο μιαρός αφέντης τους ως θεός, στο πρόσωπο του «θεού» της κραιπάλης Βάκχου. Να μην έχουμε, τέλος, καμιά αμφιβολία πως ο Βάκχος ζει στο πρόσωπο του Εωσφόρου και ο Εωσφόρος λατρεύεται στο πρόσωπο του Βάκχου, αυτή είναι όλη η ουσία της φρενίτιδας του αποκριάτικου καρνάβαλου!